

Roll No.....

Total No. of Pages : 3

Total No. of Questions : 5

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 806

प्राचीन व्याकरणम्

चतुर्थ-प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

1. लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः -

10

(क) अनुदात्त शब्दस्य कोऽर्थः, का च व्युत्पत्तिः ?

(ख) धातवः के ?

(ग) अपवादशब्दस्य कोऽर्थः ?

(घ) तस्य परमाग्नेडितम् अस्य को भावः ?

(ङ) सर्वस्य द्वे अस्य कोऽर्थः ?

2. वस्तुनिष्ठाः प्रश्नाः समाधेयाः -

20

(क) 'भी' शब्दस्य कोऽर्थः ?

(i) भयम्

(ii) गमनम्

(iii) हसनम्

(iv) पानम्

(ख) 'आदेश' शब्दस्य कोऽर्थः ?

(i) कथनम्

(ii) क्रीडनम्

(iii) गमनम्

(iv) स्थापनम्

(ग) 'वाक्यम्' किम् ?

(i) एक तिङ्पद समूह

(ii) शब्दानां समूह

(iii) वर्णानां समूह

(iv) कोऽपि न हि

(घ) प्रवचनम् अस्य कोऽर्थः ?

(i) अध्यापनम्

(ii) संवरणम्

(iii) पठनम्

(iv) कथनम्

(ङ) कर्मव्यतिहारशब्दस्यार्थः ?

(i) क्रियाविनिमयः

(ii) कार्यकरणम्

(iii) चलनम्

(iv) जागरणम्

3. अधोलिखितानां सूत्राणां पूर्तिः कार्या अर्थोऽपि लेख्यः -

20

(क) अस्थि दधि उदात्त ।

(ख) अट्.कुप्वाङ् अपि ।

(ग) आर्ध धातु वलादे ।

(घ) भो भगो अधो अशि ।

4. निम्नांकितेषु सूत्रेषु केषाञ्चित् त्रयाणां सूत्रार्थाः उदाहरणपदच्छेद समाससहितं साधुत्वं लिखत — 30

(क) युवोरनाकौ

(ख) तस्य परमाप्रेडितम्

(ग) कुहोश्चुः

(घ) चोः कुः ।

अथवा

तुभ्यम्, अजर्धा, ईत्सति इति शब्दानां सिद्धिं लिखतु ।

5. दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः —

20

(क) “आदेश प्रत्ययो”—इदं सूत्रं विविच्यास्मिन् क्रियन्तः पक्षाः तथा च ते कथमाश्रमणीया ?

(ख) “टाङ् सिङ् सामिनात्स्या” इदं सूत्रं ग्रन्थानुसारेण व्याख्येयम् ।

अथवा

महर्षि पाणिनि अष्टाध्यायी 7/8 अध्यायौ काशिका धारेण सूत्रद्वयं पदच्छेद विभक्ति समास उदाहरणसहितं व्याख्यायताम् ।